



PIEŅEMTIE TEKSTI

P9_TA(2024)0108

Ziņojums par Komisijas 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu

Eiropas Parlamenta 2024. gada 28. februāra rezolūcija Ziņojums par Komisijas 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu (2023/2113(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā 2. pantu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu un 5., 6., 7., 11., 19. un 49. pantu,
- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā pantus par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu Savienībā, tai skaitā 70., 258., 259., 260., 263., 265. un 267. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (“Harta”),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru,
- ņemot vērā Komisijas 2023. gada 5. jūlija paziņojumu “2023. gada ziņojums par tiesiskumu — tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā” (COM(2023)0800),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai¹ (“Tiesiskuma nosacījumu regula”),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai² (Kopīgo noteikumu regula),
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regula (ES) 2021/692, ar ko izveido programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” un atceļ Eiropas

¹ OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

² OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.

Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014¹,

- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā ANO cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības instrumentus un ANO vispārējā regulārā pārskata ieteikumus un ziņojumus, kā arī ANO līgumu struktūru judikatūru un Cilvēktiesību padomes īpašās procedūras,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, Eiropas Sociālo hartu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Eiropas Sociālo tiesību komitejas judikatūru, kā arī Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra, Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību, Nediskriminācijas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komitejas, Venēcijas komisijas un citu tās struktūru konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas, atzinumus un ziņojumus,
- ņemot vērā Eiropas Padomes un Eiropas Savienības 2007. gada 23. maija Saprašanās memorandu un Padomes 2023. gada 30. janvāra secinājumus par ES sadarbības ar Eiropas Padomi prioritātēm 2020.–2022. gadā,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. decembra pamatoto priekšlikumu Padomes lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polijas Republika varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu (COM(2017)0835), kas ir sagatavots saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras () 2022. gada 19. jūlija ziņojumu “Eiropas pilsoniskā sabiedrība — joprojām pakļauta spriedzei”, 2022. gada 8. jūnija ziņojumu “2022. gada ziņojums par pamattiesībām”, 2022. gada 19. augusta ziņojumu “Pilsoniskās telpas aizsargāšana Eiropas Savienībā” un 2022. gada 3. novembra ziņojumu “Antisemitisms — pārskats par Eiropas Savienībā reģistrētajiem antisemitiskajiem incidentiem 2011.–2021. gadā”, kā arī citus tās ziņojumus, datus un rīkus, īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību informācijas sistēmu (),
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi²,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas lēmumu piemērot LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz stāvokli Polijā³,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par nepieciešamību ieviest Eiropas vērtību instrumentu, ar kuru tiktu atbalstītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina pamatvērtības Eiropas Savienībā vietējā un valsts līmenī⁴,

¹ OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp.

² OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.

³ OV C 129, 5.4.2019., 13. lpp.

⁴ OV C 390, 18.11.2019., 117. lpp.

- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 12. septembra rezolūciju par priekšlikumu, kurā Padome tiek aicināta saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 13. novembra rezolūciju par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā²,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 14. novembra rezolūciju par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai³,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 13. novembra rezolūciju par Covid-19 pasākumu ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām⁵,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūciju par Eiropas pilsoņu iniciatīvu “Minority SafePack — miljons parakstu daudzveidībai Eiropā”⁶,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par stāvokli tiesiskuma jomā Eiropas Savienībā un Nosacītības regulas (ES, Euratom) 2020/2092 piemērošanu⁷,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu⁸,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai⁹,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 16. septembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par to, lai dzimumbalstīta vardarbība tiktu iekļauta kā jauna noziegumu joma LESD 83. panta 1. punktā uzskaitītajā noziegumu jomu sarakstā¹⁰,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 11. novembra rezolūciju par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu ES: civiltiesību un krimināltiesību aktos paredzētu pasākumu nesamērīga īstenošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību¹¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu

¹ OV C 433, 23.12.2019., 66. lpp.

² OV C 363, 28.10.2020., 13. lpp.

³ OV C 363, 28.10.2020., 45. lpp.

⁴ OV C 395, 29.9.2021., 2. lpp.

⁵ OV C 415, 13.10.2021., 36. lpp.

⁶ OV C 445, 29.10.2021., 70. lpp.

⁷ OV C 67, 8.2.2022., 86. lpp.

⁸ OV C 81, 18.2.2022., 27. lpp.

⁹ OV C 99, 1.3.2022., 146. lpp.

¹⁰ OV C 117, 11.3.2022., 88. lpp.

¹¹ OV C 205, 20.5.2022., 2. lpp.

preventīvu pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā¹ ,

- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 8. marta rezolūciju par pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanos Eiropā² ,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 10. marta rezolūciju par tiesiskumu un Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma sekām³ ,
- ņemot vērā 2022. gada 19. maija rezolūciju par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu⁴ ,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesiskumu un Polijas valsts ekonomikas atveseļošanas plāna iespējamo apstiprināšanu (ANM)⁵ ,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 15. septembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2020. un 2021. gadā⁶,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par tiesiskumu Maltā piecus gadus pēc *Daphne Caruana Galizia* noslepkavošanas⁷,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par visā Eiropā vērojamo pret LGBTIQ+ personām vērstu naida noziegumu skaita pieaugumu nesēn Slovērijā notikušo homofobisko slepkavību kontekstā⁸,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 10. novembra rezolūciju “Rasu taisnīgums, nediskriminēšana un rasisma apkarošana ES”⁹,
- ņemot vērā Parlamenta 2022. gada 24. novembra rezolūciju par stāvokli Komisijas un Ungārijas valdības sarunās saistībā ar Nosacītības regulu un atveseļošanas un noturības plānu¹⁰,
- ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 30. marta rezolūciju par 2022. gada ziņojumu par tiesiskumu — tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā¹¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 1. jūnija rezolūciju par tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem Ungārijā un ES līdzekļu iesaldēšanu¹²,
- ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 15. jūnija ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas par iespējamiem pārkāpumiem un administratīvām kļūmēm Savienības

¹ OV C 251, 30.6.2022., 48. lpp.

² OV C 347, 9.9.2022., 2. lpp.

³ OV C 347, 9.9.2022., 168. lpp.

⁴ OV C 479, 16.12.2022., 18. lpp.

⁵ OV C 493, 27.12.2022., 108. lpp.

⁶ OV C 125, 5.4.2023., 80. lpp.

⁷ OV C 149, 28.4.2023., 15. lpp.

⁸ OV C 149, 28.4.2023., 22. lpp.

⁹ OV C 161, 5.5.2023., 10. lpp.

¹⁰ OV C 167, 11.5.2023., 74. lpp.

¹¹ OV C 341, 27.9.2023., 2. lpp.

¹² OV C, C/2023/1223, 21.12.2023.

tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spieģprogrammatūras izmantošanu¹, un tās Parlamenta Izmeklēšanas komitejas 2023. gada 22. maija ziņojumu, kurai bija uzdots izmeklēt *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spieģprogrammatūras izmantošanu,

- ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 11. jūlija rezolūciju par vēlēšanu likumu, izmeklēšanas komiteju un tiesiskumu Polijā²,
 - ņemot vērā Parlamenta 2023. gada 19. oktobra rezolūciju par tiesiskumu Maltā: seši gadi pēc *Daphne Caruana Galizia* nogalināšanas un nepieciešamība aizsargāt žurnālistus³,
 - ņemot vērā Parlamenta 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā — gada ziņojums par 2022. un 2023. gadu⁴,
 - ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas rezolūciju 2262 (2019) par tādu personu tiesību veicināšanu, kas pie nacionālajām minoritātēm nepieder,
 - ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja, Augstā komisāra nacionālo minoritāšu jautājumos, pārstāvja plašsaziņas līdzekļu brīvības jautājumos un citu minētās organizācijas struktūru ieteikumus un ziņojumus, kā arī ES un EDSO sadarbību demokratizācijas, iestāžu veidošanas un cilvēktiesību jomā, kā arī ikgadējo EDSO ziņojumu par naida noziegumiem, kurā iesaistītās valstis ir apņēmušās pieņemt tiesību aktus, kuros tiktu paredzēti sodi, ņemot vērā naida noziegumu smagumu, kā arī pasākumus, kas novērstu nepietiekamu ziņošanu un ieviestu vai turpinātu attīstīt tiesībaizsardzības, kriminālvajāšanas un tiesu iestāžu amatpersonu spēju veidošanas darbības, ar kurām nepieļauj un izmeklē naida noziegumus un sauc pie atbildības par tiem,
 - ņemot vērā *PEGA* izmeklēšanas komitejas ziņojumu un *PEGA* rezolūciju un ieteikumus⁵,
 - ņemot vērā Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupas (*DRFMG*) atbildes ziņojumus, misijas ziņojumus, rakstiskos jautājumus un atbildes⁶,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas atzinumu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A9-0025/2024),
- A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz kopīgām vērtībām, kas ir nostiprinātas LES 2. pantā, proti, cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, vienlīdzības, tiesiskuma un

¹ OV C, C/2024/494, 23.01.2024.

² Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0268.

³ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0374.

⁴ Pieņemtie teksti, P9_TA(2024)0050.

⁵ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0244.

⁶ Informāciju par visām DRFMG veiktajām uzraudzības darbībām skatīt šeit: <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662>.

- cilvēktiesību, tai skaitā minoritāšu tiesību, ievērošanu, – šīs vērtības ir kopīgas ES dalībvalstīm, un tās ir jāievēro arī kandidātvalstīm, kuras vēlas pievienoties Savienībai, un tas notiek, pildot Kopenhāģenas kritērijus, kurus pēc iestāšanās nedrīkst neņemt vērā vai interpretēt no jauna; tā kā demokrātija, tiesiskums un pamattiesības ir savstarpēji pastiprinošas vērtības, kuru apdraudējums var radīt sistēmiskus draudus Savienībai un tās pilsoņu tiesībām un brīvībām; tā kā tiesiskuma respektēšana ir saistoša gan Savienībai, gan tās dalībvalstīm visos pārvaldības līmeņos, tostarp zemāka līmeņa struktūrām;
- B. tā kā konferencē par Eiropas nākotni nepārprotami tika pausta vēlme, lai ES tad, kad tā popularizē savas vērtības gan Eiropas Savienībā, gan ārvalstīs, sistemātiski atbalstītu tiesiskumu visās dalībvalstīs, aizsargātu iedzīvotāju pamattiesības un saglabātu ES solīdo reputāciju;
- C. tā kā LES 4. panta 3. punktā noteiktais lojālas sadarbības princips uzliek Savienībai un dalībvalstīm pienākumu sniegt savstarpēju palīdzību to pienākumu izpildē, kas izriet no Līgumiem, vienai otru pilnībā cienot, un valstīm – veikt visus vajadzīgos – gan vispārējos, gan konkrētos – pasākumus, kas nodrošinātu to pienākumu izpildi, kuri izriet no Līgumiem vai no Savienības iestāžu aktiem;
- D. tā kā ir jānostiprina un jāracionalizē spēkā esošie mehānismi un jāizstrādā vienots visaptverošs ES mehānisms, kas efektīvi aizsargātu demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības un nodrošinātu, ka LES 2. pantā noteiktās vērtības tiek ievērotas visā Savienībā, kā arī popularizētas kandidātvalstīs, lai dalībvalstis nedrīkstētu izstrādāt valsts tiesību aktus, kas būtu pretrunā LES 2. panta vērtību aizsardzībai;
- E. tā kā Parlaments dažādos brīžos savās rezolūcijās ir pievērsies tiesiskuma situācijām Bulgārijā, Maltā, Polijā, Rumānijā, Slovākijā, Slovēnijā un Ungārijā; tā kā Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupa (*DRFMG*) ir uzraudzījusi arī konkrētus jautājumus Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Francijā, Grieķijā, Maltā, Polijā, Slovākijā, Slovēnijā un Spānijā;
- F. tā kā 2023. gada oktobrī Polijā notika parlamenta vēlēšanas, ar kurām tika izbeigta partijas “Likums un taisnīgums” vadītās valdības atrašanās pie varas; tā kā jaunā valdība, kas pārstāv plašu demokrātisku koalīciju, ir stingri apņēmusies atjaunot tiesiskumu un tiesu iestāžu neatkarību Polijā un šajā nolūkā sadarbojas ar Komisiju un ES Padomi;
- G. tā kā Komisija ir ierosinājusi izveidot starpiestāžu “kontaktgrupu” tiesiskuma jautājumos; tā kā Parlaments ir ņēmis vērā šo ierosinājumu un ierosinājis Komisijai un Padomei izveidot „iestāžu izmēģinājuma projektu demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā”; tā kā Padomes prezidentvalsts ir atbildējusi, paziņojot, ka tā to varētu apsvērt pēc tam, kad būs izvērtējusi dialogu par tiesiskumu, un Komisija atkārtoti apliecināja gatavību apspriest neformālu tiesiskuma kontaktgrupu;
- H. tā kā dažu dalībvalstu valdības diemžēl no viedokļu apmaiņas Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupā ir izvairījušās un nav atbildējušas uz tās rakstiskajiem jautājumiem vai tikušās ar tās locekļiem darba braucienā laikā dalībvalstīs; tā kā citas dalībvalstis tomēr *DRFMG* sanāksmēs, jautājumos un misijās

piedalījušās ir, tādējādi dodot savu ieguldījumu kopīgajā atbildībā par ES vērtību aizsardzību,

Tieslietu un prokuratūras sistēmas

1. atkārtoti uzsver, ka neatkarīgas tiesu iestādes ir uzskatāmas par tiesiskuma stūrakmeni, jo ir efektīvas tiesiskās aizsardzības nodrošināšanas priekšnoteikums situācijās, kad tiek noliegti vai pārkāpti likumi, tiesības, brīvības un demokrātiskie principi; uzsver, ka neatkarīga un efektīva tiesu vara ir būtiska ne tikai no tiesiskuma un demokrātijas saglabāšanas dalībvalstīs un Savienībā viedokļa, bet tai ir arī izšķiroša nozīme ES tiesību aktu īstenošanā, ņemot vērā to, ka Komisija paļaujas uz valstu tiesu iestādēm, lai nodrošinātu ES tiesību aktu izpildi; apliecina savstarpējas uzticēšanās nozīmi, vienlaikus uzsverot arī to, ka Komisija nevar ignorēt dažu dalībvalstu tiesu iestāžu trūkumus vai pieņemt, ka tās visas spēj nodrošināt efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus; ar bažām konstatē, ka, lai gan dažas tiesu sistēmas uz papīra var šķist nesatricināmas un apmierinošas, noteiktos gadījumos tās nav imūnas pret valsts sagrābšanu, politisku iejaukšanos vai nepotismu; apzinās, ka to, vienkārši novērtējot oficiālās struktūras, atklāt ir grūti; tādēļ mudina Komisiju veikt kvalitatīvāku analīzi, tostarp kontekstuālo elementu analīzi, jo īpaši, ja runa ir par ilgtermiņa īstenošanu;
2. konstatē, ka Komisija ir atklājusi būtiskas atšķirības starp ES dalībvalstīm tiesu iestāžu neatkarības un aizsardzības pasākumu ziņā; secina, ka ziņojumā ir minētas vairākas pozitīvas iniciatīvas un pašreizējās tendences tiesu iestāžu padomju jomā, jo īpaši Luksemburgā, Nīderlandē, Portugālē, Itālijā, Zviedrijā, Somijā un Ungārijā¹; konstatē, ka Komisija uzskata, ka Polijā, Slovākijā, Bulgārijā, Spānijā un Kiprā joprojām ir jārisina bažas attiecībā uz tiesu iestāžu padomēm; ar bažām atklāj, ka disciplinārlietas var izmantot kā tiesu iestāžu neatkarības ierobežošanas līdzekli, kā tas notiek Bulgārijā, un kā tas bija Polijā, kad šajā valstī valdīja partija “Likums un taisnīgums” vadītā valdība; izdara slēdzienu, ka Komisija beidzot ir vērsusies pret Poliju Eiropas Savienības Tiesā (EST) par to, ka tās Konstitucionālā tiesa ir pārkāpusi ES tiesības; konstatē, ka pašreizējais Polijas Republikas tieslietu ministrs ir apņēmis saskaņā ar EST un Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumiem izbeigt nelikumīgo disciplināro režīmu, kas tika noteikts tiesnešiem Polijā;
3. konstatē, ka Komisija uzskata, ka, lai gan atsevišķas dalībvalstis, tostarp Somija, Austrija, Slovēnija, Kipra, Zviedrija un Ungārija, ir uzsākušas vai izzīņojušas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot tiesnešu amatā iecelšanas procesus un augsta tiesu darbību, Maltā, Grieķijā, Lietuvā, Latvijā un Īrijā joprojām pastāv problēmas saistībā ar augsta līmeņa tiesnešu iecelšanu amatā; uzsver, ka Komisija konstatē, ka Polijā joprojām pastāv nopietnas bažas par iepriekš ieceltajiem Augstākās tiesas tiesnešiem, tostarp tās pirmo priekšsēdētāju, un par to, ka joprojām netiek īstenots EST prejudiciāls nolēmums par tiesnešu iecelšanu Ārkārtas kontroles palātā; vērš uzmanību uz to, ka Komisija uzskata, ka Slovākijā ieviestais tiesnešiem paredzētais noziedzīgais nodarījums — tiesību aktu ļaunprātīga izmantošana, tiesnešiem pieņemot lēmumus, — joprojām rada bažas, jo tam ir negatīva psiholoģiska ietekme uz tiesnešiem un tas rada slogu izmeklēšanas iestādēm; uzsver, ka Ungārijā joprojām pastāv nopietnas bažas par tiesu iestāžu neatkarību, kas ir pretrunā Komisijas galvenajiem kritērijiem, tostarp par

¹ Ungārijas Helsinku komiteja, “Ungārijas tiesu sistēmas reformas būtiski trūkumi”, 2023. gada 31. oktobris.

to, ka joprojām pastāv šķēršļi prejudiciālā nolēmuma sniegšanai, problēmas ar lietu sadali *Kúria* un ka *Kúria* priekšsēdētāja iecelšanas sistēma ir nepilnīga;

4. uzsver, ka tiesu iestādēm būtu jāpiešķir pietiekami līdzekļi, lai tās būtu patiesi pieejamas un spētu nodrošināt efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus iedzīvotājiem; konstatē, ka Komisija uzskata, ka lielāki tiesu iestāžu resursi un citi Maltas, Kipras un Grieķijas veiktie pasākumi vēl tiesvedības ilgumu samazinājuši nav, un neizskatīto lietu skaits joprojām ir nopietns izaicinājums; tā kā Horvātijā, Itālijā un Portugālē ir sperti daži soļi pareizajā virzienā, bet reformu efektivitāte vēl nav pamanāma; konstatē, ka Komisija ir aicinājusi Vāciju tās tiesu sistēmai nodrošināt pienācīgus resursus, tostarp tiesnešu atalgojuma līmenī, ņemot vērā Eiropas standartus attiecībā uz tiesu sistēmas resursiem un atalgojumu; aicina Vāciju turpināt īstenot “Tiesiskuma paktu” un tiesu sistēmai nodrošināt pietiekami daudz resursu, palielinot tiesnešu skaitu, kas stiprinātu federālo tiesu sistēmu; atzīst, ka Komisija uzskata, ka 2022. gada ziņojumā par tiesiskumu ir panākts zināms progress sniegtā ieteikuma par tiesu sistēmas efektivitāti īstenošanā, tostarp Maltā un Spānijā;
5. atzinīgi vērtē finansējumu ar tās programmas “Tiesiskums” starpniecību, ar kuru atbalsta tiesu iestāžu sadarbību civillietās un krimināllietās un dod ieguldījumu Eiropas tiesiskuma turpmākā pilnveidošanā;
6. uzskata, ka, lai iedzīvotājiem būtu efektīva piekļuve tiesu iestādēm, dalībvalstīm būtu jādara vairāk, lai sniegtu bezmaksas vai cenas ziņā pieejamu juridisko palīdzību, jo īpaši tiem, kuri paši šādu palīdzību atļauties nevar, un ka būtu vēl vairāk jāatvieglo piekļuve advokātam; konstatē, ka Komisija uzskata, ka tiek pieliktas pūles, lai risinātu problēmas, kas ir saistītas ar tiesu iestāžu pieejamību un juridisko palīdzību Spānijā, Francijā, Somijā, Bulgārijā, Maltā un Lietuvā, un ka bažas joprojām pastāv Īrijā, Dānijā, Luksemburgā un Ungārijā; konstatē arī, ka Komisija uzskata, ka vairākās dalībvalstīs, tostarp Spānijā, Francijā, Somijā, Bulgārijā un Maltā, patlaban tiek veikti pasākumi, ar kuriem nodrošina tiesības uz advokāta palīdzību, un ka citās dalībvalstīs, piemēram, Lietuvā, Īrijā, Dānijā, Luksemburgā un Ungārijā, uzlabojumi vēl veikti nav; šajā sakarībā aicina Komisiju nākamajā ziņojumā par tiesiskumu iekļaut novērtējumus par to, kā tiek piemērots ES tiesību aktu kopums, kurā ir reglamentēta juridiskā palīdzība civillietās un krimināllietās, piemēram, Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīva 2002/8/EK¹ par to, kā uzlabot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos, jo EST judikatūra liecina, ka joprojām pastāv jautājumi par šīs direktīvas interpretāciju;
7. uzsver tieslietu padomju svarīgo lomu tiesu neatkarības nodrošināšanā; uzskata, ka ir jāizvērtē reformas, kas pašlaik tiek pieņemtas dažādās dalībvalstīs, un mudina pielāgot šo struktūru sastāvu un darbību Komisijas un Eiropas Padomes noteiktajiem standartiem, kurus ir apstiprinājusi EST;
8. norāda, ka prokuratūra ir tiesu iestāžu spējas apkarot noziedzību un korupciju galvenais elements; uzsver, ka ir svarīgi garantēt prokuratūras autonomiju un pārskatatbildību; uzsver, ka ir jāievieš aizsardzības pasākumi, ar kuriem palīdz saglabāt prokuratūras autonomiju un pārskatatbildību, tostarp, nodrošinot, ka tā ir brīva no nepamatota politiskā spiediena, jo īpaši no valdības puses;

¹ OV L 26, 31.1.2003., 41. lpp.

9. aicina visas dalībvalstis pieņemt tiesnešu rīcības kodeksu, ievērojot Pretkorupcijas starpvalstu grupas (*GRECO*) ieteikumus un ņemot vērā šādus kodeksus, kas ir piemērojami Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT) un EST, izveidot iespējamo rīcības kodeksa un citu tiesību aktu pārkāpumu izmeklēšanas neatkarīgus mehānismus, uzlabot informācijas atklāšanu un pārredzamību attiecībā uz interešu konfliktiem un tiesu iestāžu saņemtajām dāvanām, risināt jautājumu par virpuļdurvju efektu un pieprasītu tiesām publiski izskaidrot savus lēmumus par noraidīšanu;
10. pauž bažas par būtiskām personāla izmaiņām un izziņotām nozīmīgām strukturālām un organizatoriskām izmaiņām Slovērijas policijā un citās neatkarīgās demokrātiskās iestādēs, tostarp attiecībā uz izmeklētājiem, kas strādā pie smagu noziegumu un augsta līmeņa korupcijas lietu izmeklēšanas Slovērijas Valsts krimināllietu aģentūrā, un tas rada šaubas par šādu izmaiņu motivāciju; pauž dziļas bažas par Slovērijas valdības nepamatoti paātrināto likumdošanas procesu, jo īpaši attiecībā uz ierosinātajiem grozījumiem kriminālkodeksā un Īpašā prokurora biroja likvidēšanu, kas apdraud tiesas procesu integritāti, grauj Eiropas Savienības cīņu pret krāpšanu, kā arī apdraud Eiropas finanšu interešu un dabas aizsardzību Slovērijā; aicina Slovērijas valdību šos grozījumus pārskatīt, ņemot vērā to iespējamās sekas uz tiesiskumu, Savienības finanšu interesēm un Savienības pretkorupcijas sistēmu; atgādina, ka jebkurai krimināltiesību reformai ir jāietver pietiekami un atbilstoši aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu jaunu un jau uzsāktu krimināllietu turpināšanu un efektivitāti, jo īpaši, ja runa ir par augsta līmeņa korupciju, kā arī, lai garantētu tiesu varas neatkarību un prokuratūras autonomiju saskaņā ar Komisijas ieteikumiem secīgajos ziņojumos par tiesiskumu; pauž bažas par to, ka īpašā prokurora lietu nodošana var izraisīt ievērojamu kavēšanos un dažas lietas var vispār netikt izskatītas sakarā ar noilgumu;
11. konstatē Spānijas valdības rīcību, kas ir skaidrojama ar to, ka tā valdības pienākumus sāka pildīt tikai nesen, tostarp gaidāmo amnestijas likuma pieņemšanu; atzīst jautājumus, atzinumus un bažas, ko, reaģējot uz šīm norisēm, ir paudušas dažādas ieinteresētās personas: tostarp tiesnešu, prokuroru, juristu un akadēmisko aprindu apvienības, pilsoniskā sabiedrība un plašā sabiedrība vispār; konstatē, ka Komisija ir arī rakstiski vērsusies pie Spānijas valdības, lai pieprasītu paskaidrojumus; uzsver, ka šis apstāklis būtu jānovērtē neatkarīgi; šajā sakarībā aicina Spānijas valdību nodrošināt Eiropas iestādēm pilnīgu pārredzamību attiecībā uz šo amnestijas likumu un konstatē, ka Spānijas Senāts ir pieprasījis Venēcijas komisijas atzinumu par tā atbilstību konstitūcijai un atbilstību Eiropas noteikumiem un standartiem; pauž nožēlu arī par ilgstošo blokādi Tiesu iestāžu padomē, attiecībā uz kuru Komisija savā ziņojumā par tiesiskumu ir Spānijas iestādēm sniegusi konkrētus ieteikumus;

Korupcija

12. atkārtoti uzsver, ka korupcija nopietni apdraud tiesiskumu un būtiski grauj uzticību demokrātijai un vienlīdzībai likuma priekšā; aicina dalībvalstis un Komisiju pielikt lielākas pūles, lai korupciju izskaustu;
13. uzsver, ka 2022. gada Eirobarometra aptaujas par korupciju liecina, ka korupcija joprojām vieš nopietnas bažas ES iedzīvotājos un uzņēmumu vadītājos, un liela daļa Eiropas iedzīvotāju uzskata, ka korupcija viņu valstī ir plaši izplatīta (68 %) un ka korupcijas līmenis ir palielinājies (41 %); atzinīgi vērtē to, ka visās dalībvalstīs tagad ir ieviestas pretkorupcijas stratēģijas, kuras tiek regulāri izvērtētas un pārskatītas; atgādina, ka ir vajadzīgs ne tikai saprātīgs tiesiskais regulējums, bet arī efektīva

īstenošana, lai izskaustu korumpētu praksi, un ka šādas prakses nepieļaušanas nolūka ir nepieciešama arī pārredzama un atbildīga pārvaldības un integritātes sistēma;

14. pauž nožēlu, ka, neraugoties uz to, ka visās dalībvalstīs ir spēkā korupcijas novēršanas stratēģijas, korupcijas uztvere visā Eiropas Savienībā ievērojami atšķiras: Dānijai, Somijai, Zviedrijai un Nīderlandei ierindojoties starp vismazāk korumpētajām valstīm, savukārt Bulgārijā, Maltā, Ungārijā, Grieķijā un Slovēnijā korupcijas uztveres līmenis ir satraucošs²⁹; ar bažām atzīmē arī to, ka Komisija uzskata, ka dažām dalībvalstīm, piemēram, Bulgārijai, Maltai, Ungārijai, Grieķijai un Slovēnijai, vēl ir jāpanāk stabili rezultāti augsta līmeņa korupcijas lietu izmeklēšanā un saukšanā pie atbildības, kas vainagotos ar galīgiem notiesājošiem spriedumiem, kuriem ir atturoša ietekme; konstatē, ka *GRECO* nesen publicēja ziņojumu par Kipru, uzsverot korupcijas apkarošanas tiesību aktu faktiskās efektivitātes trūkumu un norādot uz konkrētiem riskiem tiesībaizsardzības jomā¹;
15. uzsver, ka dalībvalstu valdībām, ES ierēdņiem, politiķiem, ievēlētajiem pārstāvjiem un vadoņiem būtu jārāda priekšzīme citiem, atturoties no jebkādām koruptīvām darbībām, un ka valdība vai politiķi iejaukties korupcijas izmeklēšanā nedrīkstētu; aicina Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupu veikt pasākumus, ar kuriem tiktu reaģēts uz Parlamenta rezolūcijām par tiesiskumu, lai palīdzētu apkarot korupcijas nesodāmību; norāda, ka korupcijā var būt iesaistītas arī ES amatpersonas, politiķi, ievēlētie pārstāvji un vadoņi, kā par to var pārliecināties no Katargeitas skandāla; tādēļ atkārtoti prasa gada pārskatā iekļaut arī ES iestādes; atkārtoti aicina Komisiju, cik vien iespējams ātri, pabeigt sarunas par ES pilntiesīgu dalību *GRECO*;
16. uzsver, ka iedzīvotājiem un uzņēmumiem, ziņojot par korupcijas gadījumiem, jo īpaši, ceļot trauksmi, būtu jājūtas droši; konstatē, ka Komisija uzskata, ka visā Eiropas Savienībā joprojām pastāv būtiski trauksmes celšanas šķēršļi, lai gan dažas dalībvalstis, piemēram, Slovākija, Kipra, Dānija un Malta, ir veikušas pasākumus, ar kuriem tās mēģina uzlabot šo situāciju; aicina Slovākijas valdību ievērot Eiropas Savienības Direktīvas par trauksmes cēlēju aizsardzību saistošos principus² un pārskatīt ierosinātās izmaiņas attiecībā uz trauksmes cēlēju aizsardzību Slovākijā; pauž īpašas bažas par to, ka trauksmes cēlējiem tiek liegta aizsardzība ar atpakaļejošu spēku, kā rezultātā trūkst juridiskās noteiktības; konstatē, ka trauksmes cēlēju aizsardzības birojs par šiem jautājumiem ir informējis Komisiju;
17. nosoda to, ka Malta joprojām īsteno savu ieguldītājiem paredzēto pilsonības shēmu, kas rada lielu korupcijas un citu noziegumu risku, jo īpaši, ņemot vērā vairāku citu dalībvalstu veiktos pasākumus, ar kuriem tās ieguldītājiem paredzētās pilsonības shēmas atceļ; konstatē joprojām Eiropas Savienības Tiesā neizskatīto prasību, ko Komisija ir cēlusi Tiesā pret Maltu par tās ieguldītājiem paredzēto pilsonības shēmu, un atkārtoti apstiprina savu nostāju, ka Komisijai būtu jāizmanto tās prerogatīva ierosināt

¹ *GRECO*, piektā novērtēšanas kārtā, *Preventing corruption and promoting integrity in central governments (top executive functions) and law enforcement agencies* (“Korupcijas nepieļaušana un godprātīguma veicināšana centrālajās valdībās (augstāko izpildfunkciju līmenī) un tiesībaizsardzības iestādēs”) - Novērtējuma ziņojums. Kipra, 2023. gada 2. oktobris.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.).

tiesību aktus un likt priekšā ES tiesību aktos Eiropas Savienībā aizliegt visas ieguldītājiem paredzētās pilsonības shēmas;

18. atzīst Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) svarīgo lomu tiesiskuma aizsardzībā un korupcijas apkarošanā Savienībā un mudina Komisiju turpmākajos ziņojumos cieši uzraudzīt dalībvalstu sadarbības līmeni ar *EPPO*; aicina dalībvalstis, kas to vēl nav izdarījušas, *EPPO* pievienoties; atzinīgi vērtē to, ka Polija ir uzsākusi procedūru, ar kuru tā ir iecerējusi pievienoties *EPPO*, kas liecina par jaunās valdības stingro apņemšanos aizsargāt ES finanšu intereses un efektīvi apkarot korupciju; uzskata, ka dalībai *EPPO* būtu jākalpo par ES līdzekļu saņemšanas priekšnoteikumu; atkārtoti prasa *EPPO* pilnvaras paplašināt;
19. uzskata, ka Eiropas struktūrām, piemēram, Eiropolam, *Eurojust*, Eiropas Revīzijas palātai, *EPPO* un Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), būtu jāuzlabo sadarbība, ar kuras starpniecību tiktu novērsta korupcija gan ES dalībvalstīs, gan Eiropas iestādēs; šajā sakarībā aicina izveidot arī efektīvu ES ētikas struktūru;
20. konstatē, ka korupcijā var būt iesaistītas valsts iestādes, tostarp tiesu un policijas iestādes, kas ir tieši tās iestādes, kurām pret korupciju būtu jācīnās; šajā sakarībā joprojām pauž bažas par to, ka panāktais progress nesodāmības kultūras izskaušanā augstākajā līmenī Maltā ir lēns un ierobežots, kā tas ir konstatēts neatkarīgā publiskajā izmeklēšanā par *Daphne Caruana Galizia* slepkavību; uzskata, ka ES struktūrām, piemēram, Eiropolam, ir nozīmīga loma korupcijas gadījumu izmeklēšanā un pierādījumu nodrošināšanā, taču tās kavē prasība par Eiropola iesaistes apstiprināšanu dalībvalstīs; prasa nostiprināt Eiropola pilnvaras, lai tas varētu izmeklēt iepriekš aprakstītos korupcijas gadījumus; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai Eiropols ES līmenī veiktu pārraudzību un stiprinātu ES neatkarīgos pārskatatbildības mehānismus, struktūras un aģentūras un uzlabot Eiropola pasākumu demokrātisko kontroli, ieskaitot ar Kopīgās parlamentārās kontroles grupas palīdzību, tostarp, sistemātiski novērtēt visas aģentūras darbības un tās pilnvaru ievērošanu, kā arī pienākumu pildīt ieteikumus, kurus Parlaments ir sniedzis aģentūrai;
21. atzinīgi vērtē Komisijas pretkorupcijas priekšlikumus, kas ir atbilde uz Parlamenta aicinājumiem pastiprināt cīņu pret korupciju; konstatē, ka Komisija plāno iekļaut korupcijas novēršanu ES politikas un programmu izstrādē un aktīvi atbalstīt dalībvalstu centienus īstenot saprātīgu pretkorupcijas politiku un tiesību aktus; atzinīgi vērtē vēlmi risināt korupcijas pārrobežu dimensiju, visā Eiropas Savienībā nosakot kriminālatbildību par korupcijas nodarījumiem un saskaņojot sodus;
22. uzsver, ka korupcija un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir cieši saistītas un ka nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir viens no svarīgākajiem organizētās noziedzības nelikumīgo darbību katalizējošiem faktoriem un tādējādi arī uzbrukums tiesiskumam – ar tā palīdzību noziedznieki noziedzīgi iegūtos līdzekļus iepludina likumīgā ekonomikā; apzinās, ka krāpšana pret ES budžetu arī var kalpot par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas priekšnoteikumu; atkārtoti pauž stingru pārliecību, ka, tikai stiprinot ES krāpšanas apkarošanas arhitektūru un palielinot pārredzamību Eiropas iestādēs, ES finanšu interešu aizsardzība var tikt efektīvi un lietderīgi garantēta un stiprināta, jo tādējādi tiek pārvarēti valstu sistēmām raksturīgie ierobežojumi, kas nav pietiekami, lai atvairītu arvien transnacionālākos uzbrukumus Savienības finanšu interesēm;

Neatkarīgas iestādes

23. uzsver, ka līdzsvara un atsvara sistēma var darboties tikai tad, ja konstitucionālās tiesas, ombudi, valstu cilvēktiesību iestādes, revīzijas biroji, līdztiesības iestādes un visas citas neatkarīgās iestādes spēj darboties un tām ir pietiekami plašas pilnvaras, neatkarība un atbilstošs finansējums;
24. konstatē, ka Komisija uzskata, ka situācija ombudu, valsts cilvēktiesību aizsardzības iestāžu, līdztiesības struktūru un citu neatkarīgo iestāžu jomā dalībvalstīs ir ļoti atšķirīga – daži procesi pareizajā virzienā ir novēroti Kiprā, Slovākijā, Luksemburgā, Portugālē, Slovēnijā un Polijā, kamēr Lietuvā, Ungārijā un Horvātijā joprojām pastāv problēmas, bet Itālijā, Čehijā, Maltā un Rumānijā vēl aizvien nav izveidota neviena valsts cilvēktiesību iestāde, kā tas ir paredzēts ANO Parīzes principos, un Bulgārijā, Spānijā un Austrijā kavējas iecelšana amatos dažādās neatkarīgās iestādēs, savukārt Polijā ir apdraudēta Augstākā revīzijas biroja efektīva darbība; ar lielām bažām norāda uz nesenojiem notikumiem Grieķijā, kur neatkarīgas iestādes, piemēram, Grieķijas Komunikācijas drošības un privātuma iestāde (*ADAE*) un Grieķijas Datu aizsardzības iestāde, ir pakļautas arvien lielākam spiedienam sakarā ar to darbu saistībā ar spieģrogrammatūras nelikumīgu izmantošanu, un Grieķijas parlaments nesēn ir steigšus aizvietoja *ADAE* valdes locekļus, acīmredzot tāpēc, ka *ADAE* teju teju būtu pieņēmusi lēmumu piemērot Grieķijas izlūkošanas aģentūrai naudas sodu;

Mediju plurālisms un mediju brīvība

25. uzsver, ka bez mediju plurālisma un mediju brīvības demokrātiska dzīve un tiesiskums pastāvēt nevar;
26. uzskata, ka plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamība ir plašsaziņas līdzekļu plurālisma saglabāšanas minimālā pamatprasība; konstatē, ka Komisija uzskata, ka kopš 2022. gada ziņojuma par tiesiskumu Grieķijā, Luksemburgā un Zviedrijā ir pieņemti jauni tiesību akti, kas palielina mediju īpašumtiesību pārredzamību vai uzlabo informācijas par mediju īpašumtiesībām pieejamību sabiedrībai, un ka šādu tiesību aktu noteikumi ir pastiprināti arī Kiprā; konstatē, ka Bulgārijā, Čehijā un Francijā izmaiņas vēl pabeigtas nav; mudina Eiropas iestādes beidzot pieņemt un īstenot stingru un vērienīgu Mediju brīvības aktu, kas nodrošinātu mediju īpašumtiesības reglamentējošo tiesību aktu pārredzamības saskaņošanu ES līmenī;
27. konstatē, ka Komisija uzskata, ka mediju regulatori pret nepamatotu politisko ietekmi ar aizsardzības pasākumiem ir aizsargāti nepietiekami, piemēram, Ungārijā, Slovēnijā un vēl pavisam nesēn arī Polijā, proti, laikā, kad šajā valstī valdīja partijas “Likums un taisnīgums” vadītā valdība, un ka iestādēm trūkst resursu, jo īpaši Grieķijā un Rumānijā; aicina Komisiju veikt visus vajadzīgos pasākumus, kas nodrošinātu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 30. panta efektīvu īstenošanu¹, nosakot prasību par aizsardzības pasākumiem attiecībā uz valsts regulatīvo iestāžu neatkarību;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.).

28. uzsver sabiedrisko mediju redakcionālās neatkarības nozīmi un visu dalībvalstu pienākumu to ievērot; uzsver, ka ir jāizveido aizsardzības pasākumi pret iekšēju un ārēju iejaukšanos; uzskata, ka sabiedriskie mediji būtu jāpasargā no politiska spiediena, tostarp nepamatotas atlaišanas, un ka būtu jāievieš aizsardzības pasākumi, kas garantētu, ka redakcionālus lēmumus var pieņemt brīvi; konstatē, ka Komisija uzskata, ka Luksemburga, Slovēnija, Vācija, Igaunija, Slovākija un Čehija ir uzsākušas iniciatīvas, ar kurām tās stiprina tiesiskās garantijas vai budžeta līdzekļus nolūkā uzlabot valsts sabiedrisko raidorganizāciju neatkarību, un Kipra, Īrija un Zviedrija arī apsprieda reformas un ka Rumānijā, Maltā, un Ungārijā attiecīgi pasākumi veikti nav; konstatē jaunās Polijas valdības centienus atjaunot sabiedriskās raidorganizācijas neatkarību; konstatē jaunākos mediju plurālisma uzraudzības instruments redakcionālās autonomijas un politiskās neatkarības apdraudējums Maltā ir novērtēts kā “augsts” un novērtējums par mediju plurālisma vispārējo apdraudējumu ir mainīts no “vidējs” uz “augsts”;
29. ar bažām konstatē plānoto Slovākijas radio un televīzijas pārstrukturēšanu, kas ir valsts galvenā sabiedriskā raidorganizācija; uzsver, cik svarīgi ir saglabāt brīvus un neatkarīgus medijus kā demokrātiskas sabiedrības stūrakmeni; pauž nožēlu par Slovākijas premjerministra un vairāku valdības amatpersonu lēmumu pārtraukt saziņu ar galvenajiem medijiem, atzīstot to par būtisku šķērslī sabiedrības tiesībām saņemt būtisku valdības informāciju; uzsver, ka šādas darbības ierobežo gan mediju brīvību, gan pārredzamību, kā arī veicina manipulatīvas dezinformācijas izplatīšanos publiskajā telpā;
30. aicina Padomi un Komisiju nodrošināt pienācīgu finansējumu neatkarīgai un kvalitatīvai Eiropas mēroga žurnālistikai valsts, reģionālā un vietējā līmenī;

Žurnālistu aizsardzība

31. atgādina, ka neatkarīga žurnālistika ir uzskatāma par neatsveramu demokrātiskā tiesiskuma elementu, kas ir daļa no būtiskās līdzsvara un atsvara sistēmas, kā arī sabiedrības īstenotās kontroles elementu; pauž savas bažas par vairāku valdību un ekonomisko spēku apzinātajiem centieniem aplūsināt žurnālistus, kuri atklāj pārkāpumus; uzsver, ka nepamatota iejaukšanās un spiediens, bailes un pašcenzūra attur žurnālistikas vārda brīvības īstenošanu;
32. pauž nožēlu par satraucošajām tendencēm žurnālistu drošības jomā vairākās dalībvalstīs; konstatē, ka Eiropas Padomes žurnālistikas aizsardzības un žurnālistu drošības veicināšanas platformā kopš 2015. gada ir reģistrēti vairāk nekā 1600 brīdinājumi par draudiem; pauž nožēlu par žurnālistu iebiedēšanu vēlēšanu kampaņu laikā, piemēram, nesen notikušajās vēlēšanās Slovākijā; pauž nožēlu par to, ka Malta kopš *Daphne Caruana Galizia* slepkavības nav uzlabojusi žurnālistu darba apstākļus, tostarp nav efektīvi īstenoti visi 2021. gada 29. jūlija sabiedriskās izmeklēšanas ziņojuma ieteikumi; aicina Slovākijas valdības amatpersonas atturēties no verbāliem uzbrukumiem personām; uzsver publisko un valdības amatpersonu pienākumu kalpot visiem iedzīvotājiem, jo īpaši valstī, kurā ir notikuši naida noziegumi un ir noslepkavots žurnālists;
33. pauž satraukumu par to, ka visā Eiropas Savienībā joprojām tiek piekopta stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību; aicina dalībvalstis piemērot Komisijas Ieteikumu

(ES) 2022/758¹; un pieņemt iekšējus, stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību apkarujošus tiesību aktus, lai aizsargātu sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību. norāda, ka to var panākt, atceļot cietumsodus par neslavas celšanas lietām, atceļot kriminālatbildību par neslavas celšanu un tā vietā dodot priekšroku civiliem vai administratīviem tiesu procesiem; atzinīgi vērtē politisko vienošanos starp ES likumdevējiem par stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību apkarujošo direktīvu²; aicina Komisiju izpētīt iespēju ierosināt turpmākus tiesību aktus, kas aptvertu visus stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību gadījumus, tostarp iekšējos gadījumus; pauž nožēlu, ka, neraugoties uz dažādu starptautisko organizāciju paustajām bažām, Maltas ierosinātās normas par stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību apkarošanu žurnālistu darbu aizsargā nepietiekami³; atkārtoti aicina dažus Maltas politiķus, tostarp bijušo Maltas premjerministru, atsaukt *Daphne Caruana Galizia* mantinieku mantotās neslavas lietas, kas joprojām – vairākus gadus pēc viņas slepkavības – turpinās;

34. aicina Grieķijas valdību risināt nopietnās problēmas, ko ir identificējusi alianse “Ātra reaģēšana mediju brīvības jomā” (*MFRR*), kas apseko un uzrauga preses un mediju brīvības pārkāpumus un reaģē uz tiem, jo īpaši saistībā ar patvaļīgu novērošanu, nesodāmību vai noziegumiem pret žurnālistiem, stratēģiskām tiesvedībām pret sabiedrības līdzdalību un mediju neatkarību un plurālismu⁴; atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota žurnālistu un citu mediju profesionāļu aizsardzībai, drošībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai veltīta darba grupa, kuras mērķis ir stiprināt žurnālistu un citu mediju profesionāļu drošību un neatkarību, palielināt informētību, kā arī uzraudzīt žurnālistu drošību, ko darba grupa ir ierosinājusi saskaņā ar Komisijas 2021. gada 16. septembra Ieteikumu (ES) 2021/1534 par aizsardzības, drošības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu žurnālistiem un citiem mediju profesionāļiem Eiropas Savienībā⁵; ar lielām bažām norāda uz Francijas iestāžu nesen veikto reportieres aizturēšanu, acīmredzot nolūkā atklāt viņas avotus, kā arī Nīderlandes žurnālista, kas strādā “De Correspondent”, telefonsarunu nelikumīgo noklausīšanos;;
35. asi nosoda nopietnas izmeklēšanas trūkumu *Giorgos Karaivaz* slepkavības lietā; norāda, ka abi iespējamie slepkavas tika arestēti vairāk nekā divus gadus pēc slepkavības, pamatojoties uz pierādījumiem, kas policijai, šķiet, bija pieejami visu laiku; uzskata, ka slepkavības pasūtītājs joprojām nav noskaidrots; atzīmē, ka – gluži tāpat kā un – izmeklēja korupciju un noziedzību un, iespējams, iedzīvojās ienaidniekos, kas ieņem

¹ Komisijas 2022. gada 27. aprīļa Ieteikums (ES) 2022/758 par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību”) (OV L 138, 17.5.2022., 30. lpp.).

² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību”), COM(2022)0177.

³ Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs, Vēstule Maltas parlamenta spīkeram, 2023. gada 26. septembris.

⁴ Starptautiskais Preses institūts, “Murdered, surveilled and sued: decisive action needed to protect journalists and salvage press freedom in Greece” (“Noslepkavoti, uzraudzīti un iesūdzēti tiesā: apņēmīga rīcība nepieciešama, lai aizsargātu žurnālistus un glābtu preses brīvību Grieķijā”), 2023. gada 27. septembris.

⁵ OV L 331, 20.9.2021., 8. lpp.

augstus amatus, arī politiskajās aprindās; norāda, ka aizdomās turētais *Daphne Caruana Galizia* slepkavības pasūtītājs joprojām nav tiesāts un ka iestādes joprojām nav pienācīgi noskaidrojušas visus viņas izmeklētos korupcijas gadījumus un noziegumus;

36. nosoda žurnālistu nelikumīgu novērošanu, jo īpaši gadījumos, kad tiek izmantota spieģprogrammatūra; pauž satraukumu par Komisijas atteikumu īstenot visus Pegasus īpašās izmeklēšanas komitejas ieteikumus un uzskata to par bezdarbību; atkārtoti aicina Komisiju novērtēt, vai ir izpildīti ieteikumā izklāstītie īpašie nosacījumi, kas ir izvirzīti Kiprai, Grieķijai, Ungārijai, Polijai un Spānijai un kuru izpildes termiņš bija 2023. gada 30. novembris; atzinīgi vērtē to, ka Sejmā – Polijas parlamenta apakšpalātā – ir izveidota īpaša, ar izmeklēšanas pilnvarām apveltīta izmeklēšanas komiteja; prasa rūpīgi izmeklēt iespējamās smagos valsts un ES tiesību aktu pārkāpumus, kas ir saistīti ar partijas “Likums un taisnīgums” vadītās valdības veikto nelikumīgo novērošanu politiskos nolūkos; pauž satraukumu par to, ka iespējamais cietušo saraksts ir ļoti garš un ietver daudzus politiķus, juristus, prokurus, žurnālistus, uzņēmējus, aktīvistus un citas personas; norāda, ka nevienā no daudzajiem gadījumu, kad spieģprogrammatūra ir tikusi ļaunprātīgi izmantota pret žurnālistiem, aktīvistiem, politiķiem, juristiem un citiem politiskiem mērķiem, nav triumfējis taisnīgums; tāpēc secina, ka pretēji Komisijas pieņemumam daudzas valsts iestādes šo jautājumu risināt nevēlas un nespēj, atstājot cietušos bez efektīvas tiesiskās aizsardzības un nenodrošinot demokrātijas principu ievērošanu; pauž nopietnas bažas par to, kā nesodāmība spieģprogrammatūras ļaunprātīgas izmantošanas gadījumos ietekmē žurnālistus un viņu avotus; uzsver, ka spieģprogrammatūras nelikumīga izmantošana, ko veic valsts valdības, tieši un netieši ietekmē lēmumu pieņemšanas godprātību, tādējādi apdraudot demokrātiju Eiropas Savienībā un uzrādot steidzamo vajadzību pēc lielākas pārredzamības un juridiskās pārskatatbildības novērošanas jomā;
37. atgādina, ka spieģprogrammatūras tirdzniecība un izmantošana ir stingri jāreglamentē, ka spieģprogrammatūras izmantošanai dalībvalstīs ir jābūt samērīgai un ka tā nedrīkst būt patvaļīga, un ka novērošana ir jāatļauj tikai šauri, iepriekš noteiktos apstākļos; uzskata, ka efektīviem *ex ante* tiesas uzraudzības nodrošināšanas mehānismiem ir izšķiroša nozīme indivīda brīvību aizsardzībā; atkārtoti uzsver, ka atļauja neierobežoti izmantot novērošanu nedrīkst apdraudēt indivīda tiesības; akcentē, ka svarīgi ir arī nodrošināt, ka tiesu iestādes var īstenot pilnvērtīgu un efektīvu *ex post* pārraudzību attiecībā uz novērošanas pieprasījumiem valsts drošības interesēs, lai garantētu iespēju apstrīdēt valdību īstenotu spieģprogrammatūras nesamērīgu izmantošanu;
38. uzsver, ka spieģprogrammatūras nelikumīgas izmantošanas ietekme ir daudz lielāka dalībvalstīs, kurās iestādes, kurām normālos apstākļos būtu uzdevums veikt izmeklēšanu un sniegt tiesisko aizsardzību mērķpersonām un nodrošināt pārskatatbildību, kontrolē valsts, un ka šādās valstīs, kurās ir tiesiskuma krīze un ir apdraudēta tiesu neatkarība, uz valsts iestādēm pašauties nevar; tāpēc aicina Komisiju ziņojumā par tiesiskumu izklāstīt īpašus, katrai valstij paredzētus uzraudzības pasākumus un ieteikumus attiecībā uz dalībvalstu īstenotu spieģprogrammatūras nelikumīgu izmantošanu, izvērtējot valsts iestāžu vēlmi un gatavību nodrošināt tiesisko aizsardzību mērķpersonām;

Pārredzamība un piekļuve informācijai

39. pauž nožēlu par pastāvīgajām grūtībām, kurām daudzās dalībvalstīs uzduras daudzi pilsoņi, žurnālisti un parlamentārieši, kas cenšas iegūt informāciju un piekļūt dokumentiem; uzsver, ka pārāk bieži valsts iestādes apzināti traucē piekļuvi informācijai un dokumentiem, piemēram, nesamērīgi aizkavējot lēmumu pieņemšanu vai piešķirot tikai šķietamu piekļuvi, darot pieejamu tikai daļu informācijas; konstatē, ka Komisija uzskata, ka vairākās dalībvalstīs, piemēram, Čehijā, Lietuvā un Slovākijā, ir īstenotas iniciatīvas, ar kurām labāk regulē piekļuvi informācijai, un dažas citas dalībvalstis, piemēram, Vācija, Spānija, Horvātija, Luksemburga un Ungārija, strādā pie uzlabojumiem šajā jomā; tomēr norāda, ka dažas dalībvalstis, piemēram, Malta, Austrija un Somija, joprojām pilnībā bažas neklīdz; atkārtoti aicina Maltas valdību atsaukt savas apelācijas sūdzības pret ziņu platformu *The Shift News*, kura ir iesniegusi virkni pieprasījumu nodrošināt informācijas brīvību;
40. aicina ES iestādes demonstrēt priekšzīmi attiecībā uz piekļuvi informācijai un dokumentiem; šajā sakarībā konstatē neseno Eiropas ombuda īpašo ziņojumu par laiku, kas Eiropas Komisijai ir vajadzīgs, lai izskatītu pieprasījumus par publisku piekļuvi dokumentiem, ņemot vērā tās stratēģisko izmeklēšanu šajā jautājumā, kurā tā konstatēja administratīvas kļūmes, jo Komisija atklāja sistēmisku un būtisku kavēšanos, kas tiek pieļauta atkārtoto pieteikumu izskatīšanā¹; aicina Komisiju šo atkārtoto problēmu atrisināt vienu par visām reizēm;
41. mudina dalībvalstis reglamentēt lobēšanu, piemēram, ieviešot obligātus valsts pārredzamības reģistrus, kurā tiktu vesta uzskaitē par visiem politiķiem, locekļiem un valdību, iestāžu un aģentūru amatpersonām; mudina politiķus, valdības amatpersonas un iestāžu un aģentūru amatpersonas publiskot visu savu sanāksmju sarakstu;

Tiesiskuma ekonomiskā dimensija

42. aicina stiprināt tiesiskuma principu iekšējā tirgū; uzsver, ka uzticamas un stabilas tiesiskuma struktūras ir galvenie ieguldījumu un tirdzniecības pīlāri, kas ir būtiski no konkurētspējas viedokļa un līdz ar to arī – labklājības sistēmas un darba tirgus kapacitātes Eiropas Savienībā viedokļa; pauž nožēlu par dalībvalstu pasākumiem šajā jomā, kas pārkāpj Savienības tiesību aktus, piemēram, par dažiem protekcionisma pasākumiem;
43. prasa pastiprināt tiesiskuma ekonomiskās dimensijas uzraudzību; aicina Komisiju ziņojumā par tiesiskumu ar paplašinātu ziņojuma priekšmetu lielāku un īpašu uzmanību pievērst ekonomiskajai dimensijai;
44. atgādina savu nosodījumu par paziņoto sistēmisko diskriminējošo, nepārredzamo un netaisnīgo praksi pret uzņēmumiem atsevišķās nozarēs Ungārijā un ES līdzekļu izmantošanu valdības politisko sabiedroto iedzīvošanās nolūkos, kas ir pretrunā ES konkurences un publiskā iepirkuma noteikumiem; pauž nopietnas bažas par arvien lielāko uzņēmumu koncentrāciju to oligarhu rokās, kuri ir saistīti ar pašreizējo valdību

¹ Eiropas Ombuds, Īpašais Eiropas ombuda ziņojums viņas stratēģiskās izmeklēšanas ietvaros par laiku, kurš Eiropas Komisijai ir vajadzīgs, lai izskatītu pieprasījumus par publisku piekļuvi dokumentiem (stratēģiskā izmeklēšana OI/2/2022/OAM)", 2023. gada 18. septembris.

un kuri ir publiski pauduši savu nodomu iegādāties daļas galvenajās nozarēs, kā arī par to, ka notiek vēršanās pret šo uzņēmumu konkurentiem;

45. atgādina, ka Līgumu piemērošanas jomā saskaņā ar Pamattiesību hartu ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ un ka brīvība veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvība un kapitāla brīva aprīte ir vienotā tirgus pamatbrīvības; uzsver, ka noteikumi par vienlīdzīgu attieksmi aizliedz atklātu un slēptu diskrimināciju valstspiederības dēļ vai uzņēmuma gadījumā – tā mītnesvietas dēļ; uzsver, ka pareiza konkurences un publiskā iepirkuma noteikumu īstenošana ir arī Ungārijas uzņēmumu interesēs;
46. aicina dalībvalstis starptautiskajai sabiedrībai apliecināt savu apņemšanos ievērot tiesiskumu un precīzi un konsekventi īstenot visus pieņemtos ES ierobežojošos pasākumus, kā arī novērst to apiešanu; aicina Komisiju šā aspekta izpildei cieši sekot līdzi;

Pilsoniskās sabiedrības telpa

47. atzīst pilsoniskās sabiedrības un veselīgas pilsoniskās telpas izšķirošo nozīmi tiesiskuma uzturēšanā un aizsardzībā un atkārtoti aicina izveidot atsevišķu nodaļu, kas būtu veltīta pilsoniskās sabiedrības stāvoklim dalībvalstīs; konstatē, ka Komisija uzskata, ka Malta, Īrija, Bulgārija, Lietuva un Vācija ir paziņojušas par centieniem uzlabot vai cenšas uzlabot pilsoniskās sabiedrības sistēmu, un uzskata, ka Kiprā, Grieķijā, Spānijā, Itālijā un Francijā pilsoniskā sabiedrība saskaras ar īpašām problēmām, savukārt Ungārijā un Polijā, kuras priekšgalā bija iepriekšējā, partijas “Likums un taisnīgums” valdība, – ar pastāvīgiem nopietniem sistēmiskiem ierobežojumiem; aicina visas dalībvalstis atzīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) par svarīgām demokrātiskajā dzīvē ieinteresētajām personām un radīt pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgu vidi;;
48. aicina Komisiju, izmantojot īpašu finansējumu, ar programmas “Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības” starpniecību turpināt ieguldīt PSO spēju veidošanā uzraudzīt tiesiskuma situāciju dalībvalstīs un ziņot par to, kā arī nodrošināt pienācīgu aizsardzību PSO, kuras iesaistās šajā procesā; pauž bažas par to, ka neobjektīvs finansējuma sadalījums dažās valstīs ietekmē PSO, kas strādā pie neaizsargātu grupu tiesību veicināšanas vai strādā, vispārīgāk runājot, pie jautājumiem, kurus valdības neatbalsta; mudina rūpīgi izvērtēt šos jautājumus visās ziņojumā ietvertajās valstīs un uzsver, ka ir vajadzīgi valstīm adresēti ieteikumi, ar kuru palīdzību šie jautājumi tiktu risināti; mudina Komisiju apsvērt ES līdzekļu tiešu pārvaldību, lai nodrošinātu, ka atbilstīgie saņēmēji, piemēram, PSO, uzņēmumi un vietējās pašvaldības, saņem tiem paredzēto ES finansējumu;
49. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai par Eiropas pārrobežu apvienībām (COM(2023)0516) un aņemas par prioritāti noteikt tā pieņemšanu; papildus tam mudina Komisiju iesniegt stratēģiju, ar kuru tiek noteikti minimālie PSO aizsardzības standarti visās dalībvalstīs, lai veicinātu tādu regulatīvo un politisko vidi, kas būtu brīva no draudiem un uzbrukumiem, un nodrošināt PSO ilgtspējīgu un nediskriminējošu piekļu resursiem, vienlaikus atbalstot to iesaistīšanos pilsoniskajā dialogā un līdzdalību politikas veidošanā;

50. pauž nopietnas bažas par Slovākijas valdības paziņotajiem plāniem pieņemt tiesību aktus, kas grautu pilsonisko telpu, cita starpā tāpēc, ka tiktu ierobežota NVO darbība un stigmatizētas organizācijas, kuras saņem ārvalstu finansējumu;
51. pauž nožēlu par to, ka cilvēktiesību aizstāvju stāvoklis Eiropas Savienībā pēdējos gados ir aizvien vairāk pasliktinājies; mudina Komisiju un dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, kas nodrošinātu, ka cilvēktiesību aizstāvji var strādāt netraucēti un droši;

Likumīga spēka lietošana no policijas puses tiesiskuma ietvaros, kā arī vārda un miermīlīgas pulcēšanās brīvība

52. uzsver, ka tiesībaizsardzībai ir būtiska nozīme no tiesiskuma saglabāšanas, drošas vides radīšanas cilvēkiem un iespēju viņiem izmantot pamattiesības viedokļa; pauž nožēlu par to, ka saskaņā ar Komisijas 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu daudzās dalībvalstīs, tostarp Beļģijā, Kiprā, Portugālē un Slovākijā, tiesībaizsardzības iestādēm trūkst pietiekamu resursu, lai efektīvi veiktu tādus uzdevumus kā cīņa pret korupciju; aicina dalībvalstis nodrošināt pienācīgu finansējumu, apmācību un cilvēkresursus policijai un citām tiesībaizsardzības iestādēm;
53. uzsver, ka spēka lietošanas prerogatīva ir jāuztver ārkārtīgi piesardzīgi, un vērš uzmanību uz to, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai policija pielieto spēku tikai tad, kad tas ir absolūti nepieciešams, un tikai tiktāl, ciktāl tas ir vajadzīgs likumīga mērķa sasniegšanas nolūkā; atgādina, ka policijai ir jāpilda savi uzdevumi saskaņā ar objektivitātes un nediskriminācijas principu; aicina dalībvalstis rūpīgi izmeklēt visus gadījumus, kad tiesībaizsardzības iestādes spēku izmanto pārmērīgi vai izturas diskriminējoši, un nodrošināt sistēmiskas garantijas pret šādu ļaunprātīgu izmantošanu;
54. aicina dalībvalstis šajā sakarā ņemt vērā Eiropas Padomes Policijas ētikas kodeksu; uzskata, ka policijas darbinieki būtu jāapmāca izmantot tādas sabiedriskās kārtības uzturēšanas alternatīvu praksi, kas demonstrantu vai aizturēto dzīvību neapdraud; aicina dalībvalstis ieviest ES mēroga pamatnostādnes, ar kurām nodrošina pārredzamu, neatkarīgu un konsekventu to ieroču atlases, testēšanas un izmēģinājumu procesu, kurus izmanto tiesībaizsardzības darbinieki, pamatojoties uz ANO standartiem, ieteikumiem un pamatprincipiem; konstatē, ka, veicot šādu novērtējumu, pirms atlases un ieviešanas būtu jānosaka atbilstība starptautiskajiem cilvēktiesību aktiem un standartiem; aicina dalībvalstis vākt datus par visiem spēka lietošanas gadījumiem, lai gūtu pierādījumus par tā lietošanu, ļaunprātīgu izmantošanu, neparedzamām sekām, ievainojumiem un nāves gadījumiem, kā arī to cēloņiem; pauž bažas par to, ka tiesībaizsardzības iestādes visā Eiropas Savienībā spēku izmanto pārmērīgi; uzsver, ka Francijas policija ir smagāk bruņota nekā lielākā daļa citu policijas spēku citur Eiropas Savienībā; pauž bažas par to, ka arī Francijas tiesībaizsardzības iestādes patvaļīgi aiztur demonstrantus, kas ir tiesību uz brīvību pārkāpums, jo lielākā daļa aizturēto tiek atbrīvoti dažu stundu laikā bez jebkādas apsūdzības;
55. pauž dziļas bažas par to, ka visā Eiropas Savienībā joprojām tiek ziņots par daudziem nesamērīga spēka pielietošanas gadījumiem pret demonstrantiem, tostarp par demonstrantu piekaušanu; konstatē, ka dažās dalībvalstīs tiesībaizsardzības iestādes arvien vairāk izmanto „mazāk nāvējošus ieročus”, lai kontrolētu vai izkliegtu demonstrantu pūli, kā rezultātā arī pēdējos gados ievērojams skaits cilvēku ir tikuši nopietni ievainoti, kādēļ ir vajadzīgas skaidras pamatnostādnes par to izmantošanu;

56. uzskata, ka vairākās vietās visā Eiropas Savienībā vārda un pulcēšanās brīvība tiek īstenota satraucošos apstākļos; uzsver, ka tiesību uz miermīlīgu pulcēšanos ierobežojumu pamatā principā nevar būt tāda vēstījuma saturs, kuru protesta dalībnieki vēlas paust, jo tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos ir cieši saistītas ar tiesībām uz vārda brīvību, izņemot pulcēšanās, kuru mērķis ir kūdit uz vardarbību; pastāv uz to, ka tiesību aktiem un praksei attiecībā uz mītiņiem vienmēr būtu jāatbilst starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, kas reglamentē pulcēšanās brīvību un demonstrāciju policejisko uzraudzību, tostarp, nodrošinot policistiem visaptverošu apmācību cilvēktiesību jomā; aicina dalībvalstis nepieņemt tiesību aktus vai nepieņemt praksi, ar ko preventīvi ierobežo tiesības miermīlīgi protestēt vai kas protestētājiem iepriekš inkriminētu kriminālu rīcību bez tiesas uzraudzības;
57. pauž dziļas bažas par daudzajiem gadījumiem, kad policijas dienesti dažādās dalībvalstīs spēku pret minoritāšu grupām, piemēram, pret romiem, lieto pārmērīgi; aicina dalībvalstu iestādes visus šādus gadījumus izmeklēt pilnībā un neatkarīgi; pauž dziļas bažas par to, ka trīs gados Grieķijā ir nogalināti trīs romu jaunieši un ka minētie gadījumi rūpīgi izmeklēti netiek;

Līdztiesība, nediskriminācija un plurālisms

58. konstatē, ka regress demokrātijas un tiesiskuma jomā un minoritāšu tiesību iedragāšana bieži vien iet roku rokā, un vēlreiz uzsver, ka turpmākajos ziņojumos demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību (DTP) uzraudzība ir jāīsteno saskaņā ar visaptverošu pieeju; pauž nožēlu par progresa trūkumu minoritāšu aizsardzībā visā Eiropas Savienībā; nosoda nauda runu pret minoritāšu grupām, cita starpā arī no valdības vai politisko amatpersonu puses;
59. uzsver, ka ir jācīnās pret visu veidu diskrimināciju, nauda runu un noziegumiem, kas jo īpaši ir vērsti pret minoritāšu grupām un nacionālo, etnisko, lingvistisko un reliģisko minoritāšu pārstāvjiem; aicina Komisiju nākamajā ziņojumā iekļaut īpašu jaunu pīlāru par minoritāšu aizsardzību, visās dalībvalstīs kartējot visu veidu ksenofobiju, rasismu, antisemitismu, islamofobiju, antičigānismu un *LGBTIQ* fobiju, nauda runu un diskrimināciju;
60. pauž satraukumu par neseno antisemitisma pieaugumu, tostarp vardarbības aktiem, iebiedēšanu un sabiedriskās vietās afixētiem nauda simboliem;
61. pauž satraukumu arī par islamofobijas līmeni Eiropas Savienībā, tostarp nomelnošanas kampaņām un dezinformāciju;
62. pauž vilšanos par Komisijas lēno rīcību pamattiesību normu un judikatūras neievērošanas dalībvalstīs novēršanā; mudina Komisiju kā Līgumu pareizas izpildes uzraudzītāju uzņemties atbildību par ES tiesību aktu cilvēktiesību jomā izpildes nodrošināšanu un nepaļauties uz to ka pilsoņi paši dosies uz tiesām, lai nodrošinātu ES tiesību piemērošanu; iesaka Komisijai cita starpā rīkoties, reaģējot uz gadījumiem, kuros Tiesas spriedumi izpildīti netiekas un kas ir reglamentēti LESD 260. panta 2. punktā, un uz Tiesiskuma nosacījumu regulas neievērošanas gadījumiem;
63. aicina ES dalībvalstis noteikt tiesību aizsardzību par reālu un transversālu prioritāti visās politikas jomās; aicina Komisiju izmantot visus pieejamos līdzekļus, kas nodrošinātu *LGBTIQ+* tiesību ievērošanu visā Eiropas Savienībā, cita starpā, pret

dalībvalstīm izmantojot pārkāpuma procedūras; aicina dalībvalstis ņemt vērā Eiropas Padomes Nediskriminācijas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komitejas izstrādātos 12 ieteikumus cīņai pret naida noziegumiem, kas ir vērsti pret *LGBTIQ+*, kā arī Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību ieteikumus¹; konstatē neseno Rumānijas likumprojektu, kura mērķis ir ievērot EST 2018. gada nolēmumu² *Coman* lietā, kā arī kritiku par to, ka likumprojekts šo nolēmumu īsteno tikai ļoti šaurā nozīmē un ka tas negarantē vienlīdzīgas tiesības viendzimuma pāriem³; aicina visas pārējās dalībvalstis, kurās nav juridiski atzītas viendzimuma partnerības, piemēram, Bulgāriju, Lietuvu, Poliju, Rumāniju un Slovākiju, nodrošināt, lai šīs tiesības būtu noteiktas tiesību aktos;

64. pauž dziļu nožēlu par to, ka vairākās dalībvalstīs joprojām nav iespējama juridiska dzimuma atzīšana, mainot civilstāvokli; pauž nožēlu par to, ka Bulgārijas valdības necenšas un nevēlas nākt klajā ar ticamu rīcības plānu, ar kuru tā īstenotu Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2020. gada 9. jūlija spriedumu lietā *Y.T.* pret Bulgāriju; turklāt atgādina, ka Bulgārija joprojām neīsteno EST spriedumu *Baby Sara* lietā (C-490/20);
65. prasa ES diskriminācijas novēršanas tiesību aktos iekļaut tādus pamatus kā seksuālā orientācija, dzimumidentitāte, dzimuma pašizpaušme un dzimumpazīmes, pamatojoties uz seksuālās orientācijas un dzimuma kritēriju un Līgumos noteiktā sieviešu un vīriešu līdztiesības principa plašu interpretāciju; konstatē, ka minētā darbība nodrošinās juridisko noteiktību un visu mūsu Savienības iedzīvotāju aizsardzības pilnību un ka likumdevējstādes par šādu interpretāciju jau ir vienojušās priekšlikumā direktīvai, ar kuru nosaka standartus līdztiesības iestādēm attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos (COM(2022)0688);
66. prasa Eiropā aizliegt „pārveidošanas praksi”; prasa aizliegt dzimumorgānu izkropļošanu, kas kaitē arī interseksuāļiem (interseksuāļu dzimumorgānu izkropļošana — *IGM*); prasa aizliegt piespiedu abortus un piespiedu sterilizācijas, kas ir uzskatāmas par ar dzimumu saistītas vardarbības veidu un jo īpaši kaitē cilvēkiem ar invaliditāti; uzsver, ka ir svarīgi respektēt pašnoteikšanos un autonomiju un veicināt *LGBTIQ+* cilvēku fizisko un garīgo veselību; uzsver, ka Parlamenta nostāja attiecībā uz priekšlikumu direktīvai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu (COM(2022)0105) ietver sieviešu dzimumorgānu kropļošanas, interseksuāļu dzimumorgānu kropļošanas un piespiedu sterilizācijas iekļaušanu tā saucamo smagu noziegumu ar pārrobežu dimensiju sarakstā;
67. atkārtoti apstiprina, ka sieviešu tiesības ir cilvēktiesības un ka nekas nevar attaisnot regresu sieviešu tiesību un autonomijas jomā; jo īpaši nosoda vairākās dalībvalstīs

¹ Eiropas Padome, Nediskriminācijas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komiteja, Tematiskais pārskats par Ieteikuma *CM/Rec(2010)5* īstenošanu, 2023. gada 14. septembris; Eiropas Padome, Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību, *ECRI* Vispārējās politikas ieteikums Nr. 17 par neiecietības un diskriminācijas pret *LGBTI* novēršanu un apkarošanu, 2023. gada 28. septembris.

² Tiesas 2018. gada 5. jūnija spriedums, Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko iesniedza *Curtea Constituțională* (Konstitucionālā tiesa, Rumānija), ECLI:EU:C:2018:385.

³ *Euractiv, Romanian LGBTQ+ community wants equal rights, not special conditions*, 2023. gada 22. septembris.

notiekošos uzbrukumus sievietēm un meiteņu seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un tiesībām; uzskata, ka tiesībām uz drošu un likumīgu abortu būtu jābūt nostiprinātām Hartā;

68. uzsver, ka dzimumbalstīta vardarbība gan tiešsaistē, gan bezsaistē ir īpaši smags noziegums un plaši Savienībā izplatīts pamattiesību un pamatbrīvību pārkāpums, pret kuru ir kopīgi jāvērstas efektīvāk un apņēmīgāk; piekrodina, ka dzimumbalstītu vardarbību izraisa sociāla un sistēmiska strukturāla dzimumu nevienlīdzība, kurai ir pārrobežu dimensiju; jo īpaši norāda uz to, ka palielinās pret dzimtes jautājumu aktualizēšanu, *LGBTIQ+* un sievietēm vērstas kustības, kuras ir labi organizētas un kurām ir pārrobežu raksturs; turklāt uzskata, ka dzimumbalstītas kibervardarbības pārrobežu dimensija un dzimumbalstītas vardarbības lielā individuālā, ekonomiskā un sociālā ietekme visās dalībvalstīs atkārtoti apliecina nepieciešamību vienoti Savienības līmenī apkarot dzimumbalstītu vardarbību tās daudzajos aspektos;
69. uzsver, ka nespēja kopīgi apkarot vardarbību pret sievietēm un meitenēm un citus dzimumbalstītas vardarbības veidus izriet arī no noziedzīgu nodarījumu un sankciju definējošu minimālo noteikumu trūkuma; konstatē, ka minētais trūkums ietver arī dzimumbalstītas vardarbības vienotu definīciju, noteikumu minimumu attiecībā uz galvenajiem nepieļaušanas jautājumiem, nepietiekamu ziņošanu, cietušo aizsardzību, atbalstu un reparāciju un vainīgo saukšanu pie atbildības; uzsver, ka dalībvalstu pieeju un apņēmības līmeņi jautājumā par dzimumbalstītas vardarbības nepieļaušanu un apkarošanu ievērojami atšķiras un ka līdz ar to vienota pamatpieeja arī veicinātu tiesībievērošanas nodrošināšanu pārrobežu operācijās;
70. uzskata, ka, lai gan valstu vēlēšanu likumi nav Savienības kompetencē, visām vēlētajām struktūrām Eiropas Savienībā būtu jāpārstāv dažādās vēlētajū kopuma balsis; pauž dziļas bažas par visā Savienībā darbošajiem noteiktām vēlēšanu sistēmām, kas slāpē plurālismu, piemēram, ieviešot augstu ievēlēšanas vēlēšanās sliekšni; mudina veikt valsts vēlēšanu reformas gadījumos, kad liela iedzīvotāju daļa joprojām pārstāvēta nav;
71. pauž dziļu nožēlu par to, ka jūrā bojā gājis ir liels skaits bēgļu un migrantu, kuri bieži vien ir cilvēku tirdzniecības upuri un kuriem nākas ciest necilvēcīgu un pazemojošu izturēšanos un nerēķināšanos ar viņu drošību vai pamattiesībām; atgādina dalībvalstīm par to pienākumu saskaņā ar starptautiskajām jūras tiesībām palīdzēt personām, kas ir nonākušas briesmās, un prasa izveidot visaptverošu ES meklēšanas un glābšanas misiju, kuru īstenotu dalībvalstu kompetentās iestādes un *Frontex*; konstatē *Frontex* un tās pamattiesību amatpersonas, kā arī ES Patvēruma aģentūras darbu; uzsver, ka ir vajadzīga efektīva ES patvēruma sistēma, kurā tiktu ievērotas cilvēktiesības; konstatē progresu, kas ir panākts jautājumā par jauno Patvēruma un migrācijas paktu, pateicoties kam, šo paktu var pieņemt pirms šā sasaukuma beigām;
72. atzinīgi vērtē to, ka 2024. gada 15. februārī Grieķija kļuva par 16. dalībvalsti, kas pieņēma tiesību aktus par laulību vienlīdzību, jo Grieķijas parlaments pieņēma kardinālo likumprojektu, ar kuru tika legalizētas viendzimuma laulības un piešķirtas pilnas vecāku tiesības viendzimuma pāriem;

Transversāli secinājumi par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību stāvokli visā Eiropas Savienībā

73. ņemot vērā iepriekš minēto, pauž nopietnas bažas par to, ka visā Eiropas Savienībā tiek grauta demokrātija, tiesiskums un pamattiesības; uzsver, ka, lai gan Komisijas ziņojumā par tiesiskumu aprakstītais stāvoklis liecina par daudzām satraucošām norisēm, situācija šķiet vēl satraucošāka, ja ņem vērā citus, neatkarīgus ziņojumus un avotus; uzsver, ka šo vērtību graušana dalībvalstīs apdraud un torpedē ES iestādes un situāciju Eiropas Savienībā kopumā, pat, ja dažas dalībvalstis ir priekšzīmīgas šo vērtību aizsargātājas un veicinātājas;
74. uzsver, ka šāda situācija nav tikai abstrakts secinājums, bet ietekmē ES iedzīvotāju un uzņēmumu ikdienas dzīvi, jo tie saskaras, piemēram, ar neefektīvu vai atkarīgu tiesu varu un plaši izplatītu korupciju un nevar baudīt neatkarīgu un kvalitatīvu žurnālistiku; uzsver, ka tā mazina uzticēšanos mūsu demokrātiskajai sistēmai, kuras pamatā ir tiesiskums; uzskata, ka ES vērtību ievērošanas atjaunošana visās dalībvalstīs ir būtiska, lai izvairītos no mūsu sabiedrību un Savienības sabrukuma; aicina Komisiju, Padomi un Eiropadomi pilnībā atzīt, ka demokrātija, tiesiskums un pamattiesības ir ne tikai valstu jautājumi, bet arī jautājumi, kas tieši skar Eiropas Savienību un tās iestādes;
75. aicina dalībvalstis pilnībā ievērot vērtības, kas ir Savienības pamatā, kā tas ir noteikts LES 2. pantā; šajā sakarībā aicina dalībvalstis ievērot likumību un juridisko noteiktību, nepieļaut varas ļaunprātīgu izmantošanu un nodrošināt vienlīdzību likuma priekšā un nediskrimināciju, tiesu iestāžu pieejamību, varas dalīšanu, tiesu iestāžu neatkarību un cilvēktiesību aizsardzību, jo minētie faktori ir katras veselīgas demokrātijas līdzsvara un atsvara mehānismu pareizas darbības pamatprincipi; aicina Komisiju neatkarīgi analizēt, vai šie principi tiek ievēroti visās dalībvalstīs;

ES tiesību aktu izpildes panākšana

76. konstatē, ka visu ES tiesību aktu pienācīga izpilde ir uzskatāma par uz tiesiskumu balstītas Savienības priekšnoteikumu; nosoda ES tiesību aktu dažkārt visai atklāto un nekaunīgo neievērošanu vairākās dalībvalstīs dažādās jomās, piemēram, tiesību uz efektīvu aizsardzību tiesā, korupcijas apkarošanas, patvēruma, sankciju īstenošanas un cilvēktiesību jomā; uzsver, ka minētais apstāklis var padarīt ES par zonu, kurā dažas dalībvalstis jūtas vienlīdzīgākas par citām un kurā pilsoņu ES tiesības un brīvības netiek aizsargātas vienlīdzīgi;
77. atgādina Komisijai, ka tā pirmām kārtām ir Līgumu izpildes uzraudzītāja; uzsver, ka ar ziņojuma sagatavošanu vien nepietiek, lai stiprinātu mūsu uz tiesiskumu balstīto Savienību, un ka ziņojumā būtu jāparedz konkrēti izpildes nodrošināšanas pasākumi, jo īpaši gadījumos, kad ieteikumi pilnībā ievēroti netiek;
78. pauž dziļu nožēlu par to, ka Komisija neveic stingrākus pasākumus, ar kuriem tiktu panākta ES tiesību aktu izpilde; tādēļ aicina Komisiju palielināt jaunu pārkāpuma procedūru skaitu un ar lielāku drosmi un neatliekamību pastiprināt pašreizējo pārkāpuma procedūru virzību; aicina Komisiju sistemātiski vērsties Tiesā, prasot procedūras īstenošanu paātrināti un iesniegt pieteikumus par pagaidu noregulējumu; aicina Komisiju neizmantojot “dialogu” ar dalībvalstīm vai “izmēģinājuma” procedūru kā bezgalīgu līdzekli, ar kuru izvairās no faktiskas pārkāpumu procedūru uzsākšanas; aicina Komisiju pārskatīt savu politiku, kas ir iezīmēta tās 2022. gada paziņojumā par ES tiesību aktu izpildes nodrošināšanu, “individuālas” tiesību aizsardzības nolūkā neizmantojot pārkāpuma procedūras, jo šīs politikas rezultātā visā Eiropas Savienībā pilsoņiem tiek nopietni tiek liegta iespēja likt ievērot viņu tiesības, jo īpaši gadījumos,

kad viņu valstu valdības atsakās ievērot ES tiesību aktus vai EST spriedumus, cita starpā arī tāpēc, ka lielākā daļa šo lietu nav tikai individuālas, bet gan attiecas uz stratēģiskiem un esenciāliem jautājumiem;

79. atsaucoties uz Eiropas Padomes Ministru komitejas lēmumiem, konstatē pastāvīgo problēmu, kas ir saistīta ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) spriedumu nepilnīgu īstenošanu; atzinīgi vērtē ECT galveno spriedumu īstenošanas sistēmisko rādītāju iekļaušanu ziņojumā par tiesiskumu kopš tā 2022. gada laidiena; aicina Komisiju tomēr izveidot rezultātu pārskatu, kurā būtu atspoguļoti tās uzraudzīšanas rezultāti, kas tiek īstenota par katru EST un ECT spriedumu saistībā ar demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām, un pilnībā iekļaut to ikgadējā ziņojumā par tiesiskumu; aicina dalībvalstis nekavējoties īstenot vēl neizpildītos spriedumus un aicina Komisiju izvērtēt ietekmi uz ES tiesību aktu ievērošanu un vajadzības gadījumā uzsākt pārkāpuma procedūras;

Ziņojums par tiesiskumu kā instruments

80. atzinīgi vērtē ziņojumu par tiesiskumu kā būtisku ES tiesiskuma instrumentārija stūrakmeni un atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir sagatavojusi rūpīgi izpētītu un labi rediģētu ziņojumu; atgādina, ka gada ziņojums par tiesiskumu tika iesniegts, reaģējot uz Parlamenta rezolūciju, ko 2016. gadā pieņēma, pamatojoties uz normatīvo patstāvīgo ziņojumu ¹;
81. atzīst, ka ziņojums par tiesiskumu ir kļuvis par kritēriju, kas ilustrē ES iestāžu darbu tiesiskuma jautājumos Eiropas Savienībā un konkrētās dalībvalstīs; atzīst Komisijas pastāvīgo apņemšanos gadu gaitā palielināt šā ziņojuma nozīmību, piemēram, iepriekšējos laidienos iekļaujot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus un novērtējot to izpildi šajā ziņojumā;
82. atzīst, ka Komisijas ziņojums par tiesiskumu kopš tā pirmā laidiena 2020. gadā ir kļuvis visaptverošāks; tomēr pauž nožēlu par to, ka Parlamenta 2016. gada rezolūcijas būtiskie elementi vēl nav īstenoti un ka Komisija Parlamenta iepriekšējās rezolūcijās sniegtos ieteikumus pilnībā ņēmusi vērā nav; aicina Komisiju veikt pasākumus, ar kuriem tas tiek nodrošināts; pauž cita starpā nožēlu, ka 2023. gada ziņojuma laidiens netika būtiski paplašināts, pievienojot jaunu visaptverošu pīlāru; prasa gada ziņojumā iekļaut Venēcijas komisijas 2016. gada tiesiskuma kontrolosarakstā trūkstošus svarīgus elementus, piemēram, varas ļaunprātīgas izmantošanas nepieļaušanu, vienlīdzību likuma priekšā un diskriminācijas aizliegumu; atkārtoti pauž nostāju, ka ziņojumā būtu jāietver visas LES 2. pantā minētās vērtības, jo tās nevar aplūkot atsevišķi; aicina Komisiju nākamgad paplašināt ziņojuma tvērumu;
83. pauž bažas, ka Komisija, cenšoties balstīties uz faktiem un būt objektīva, dažkārt, identificējot tiesiskuma problēmas dalībvalstīs, kļūst pārāk diplomātiska un neprecīza; pauž nožēlu, ka eifēmiskas valodas lietojums un nedabīgi vienāda katrai dalībvalstij adresēto secinājumu un ieteikumu skaits slēpj ļoti reālās dalībvalstu atšķirības; atkārtoti iesaka nošķirt sistēmiskus un individuālus pārkāpumus, lai izvairītos no riska trivializēt vissmagākos tiesiskuma pārkāpumus; aicina Komisiju precizēt, ka, ja kādā laikposmā sistemātiski, tīši un smagi ilgākā laikā posmā tiek pārkāptas LES 2. panta vērtības, dalībvalstis varētu neizpildīt visus demokrātiju raksturojošos kritērijus; uzskata, ka

¹ OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.

ieteikumu izpildes novērtējumam būtu jābūt precīzākam un kvalitatīvākam, ļaujoties ne tikai uz izmaiņām tiesību aktos, bet arī uz reāliem un neatkarīgiem pierādījumiem par to īstenošanu praksē; atkārtoti norāda, ka ir jānosaka ieteikumu īstenošanas grafiks, mērķrādītāji un konkrēta rīcība un sīki jāizklāsta iespējamās sekas, kas rodas neatbilstības gadījumā; konstatē dažkārt krasās valstīm veltīto nodaļu kopsavilkumu un pašās nodaļās veikto iztīrījuma satura atšķirības, kas varētu liecināt par redakcionālu iejaukšanos;

84. atkārtoti apstiprina, ka daudzas no šīm problēmām varētu pārvarēt, ziņojuma izstrādē iesaistot neatkarīgu ekspertu grupu, jo tiem diplomātiski apsvērumi būtu mazāk saistoši; aicina Komisiju pārskatīt savu nostāju šajā jautājumā un izpētīt visas iespējas ziņojuma par tiesiskumu turpmāko izdevumu sagatavošanā iesaistīt neatkarīgus ekspertus; atkārtoti prasa Komisijai aicināt ES Pamattiesību aģentūru sniegt metodiskus padomus un veikt salīdzinošus pētījumus, lai sniegtu sīkāku papildinformāciju par galvenajām gada ziņojuma jomām, ņemot vērā būtiskās saiknes starp pamattiesībām un tiesiskumu;
85. atzīst Komisijas centienus rīkot plašu apspriešanos un apkopot katrā dalībvalstī sniegto dažādu informāciju, tostarp no valsts iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām; aicina Komisiju minētos pasākumus paplašināt un, cik vien iespējams, veikt apmeklējumus uz vietas, nevis virtuālus apmeklējumus dalībvalstīs, jo tie varētu sniegt pilnīgāku un kontekstuālāku priekšstatu par vietējo situāciju; jo īpaši atgādina, cik svarīgi ir apspriesties ar praktizējošiem juristiem, piemēram, to darīt ar advokātu asociāciju un tiesnešu apvienību starpniecību;
86. atzīst notāru lomu daudzās dalībvalstīs, proti, funkcionāli pildīt tiesas uzdevumus; uzskata, ka notāru ieguldījums tiesiskuma standartos būtu jāaplūko turpmāko ziņojumu par tiesiskumu laidienū attiecīgajās valstu sadaļās;
87. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu paplašināt turpmāko ziņojumu par tiesiskumu ģeogrāfisko areālu, iekļaujot tajā kandidātvalstis, saskaņā ar iepriekšējām Parlamenta minētās paplašināšanas prasībām¹;
88. uzskata, ka ziņojuma priekšmeta, izklāsta bez aplinkiem un izpildes nodrošināšanas seku pastāvīga un vērīenīga paplašināšana ir labākais veids, kā nodrošināt tā pastāvīgu trāpīgumu un ietekmi;
89. mudina Komisiju lielākus pūliņus veltīt izpratnes veidošanai par Savienības vērtībām un piemērojamajiem instrumentiem, tostarp – gada ziņojumam, jo īpaši valstīs, kurās pastāv nopietnas bažas;
90. apliecina, ka ikgadējais ziņojums par tiesiskumu nav nekāds pašmērķis, jo ar situācijas uzraudzību vien nepietiek, bet drīzāk būtu jāveic īpaši izpildes pasākumi, ar kuriem novērs konstatētos trūkumus; tādēļ prasa Komisiju nodrošināt, lai šis ziņojums par tiesiskumu patiešām būtu daļa no visa procesa, kas tiek īstenots tiesiskuma mehānisma kā tāda ietvaros, un nodrošināt, lai pilnībā tiktu izmantots tās rīcībā esošais tiesiskuma instrumentārijs, tostarp LES 7. pants gadījumos, kad ziņojumā par tiesiskumu gadu pēc gada dažās dalībvalstīs joprojām tiek konstatēti pastāvīgi pārkāpumi;

¹ OV C 341, 27.9.2023., 2. lpp.

Iestāžu sadarbība un procedūras tiesiskuma jomā

91. ņem vērā Padomes veikto dialoga pat tiesiskumu izvērtējumu un Padomes pausto nostāju, ka tā apsvērs turpmākas iestāžu sadarbības iespējas šajā jomā; aicina Padomi padarīt dialogu par tiesiskumu iekļaujošāku – uz savām sanāksmēm uzaicināt citas iestādes un ieinteresētās personas, jo īpaši Eiropas Padomes struktūras, piemēram, Venēcijas komisiju, kā arī Eiropas Parlamenta pārstāvjus;
 92. pauž nožēlu, ka Komisija un Padome līdz šim ir noraidījušas Parlamenta piedāvājumu noslēgt iestāžu nolīgumu par demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām; atkārtoti apstiprina gatavību atsākt sarunas par šo nolīgumu;
 93. aicina pārējās iestādes starplaikā vismaz izpētīt turpmākas sadarbības iespējas, kuras paver ierosinātais iestāžu izmēģinājuma projekts demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā, pateicoties kam, varēs praksē viest uzticību iestāžu starpā, jo īpaši, apmainoties ar uzraudzības, dialoga un sanāksmju organizēšanas praksi;
 94. prasa Prezidijam, ņemot vērā Komisijas un Padomes neieinteresētību, aicina Prezidiju organizēt publiskā iepirkuma procedūru, lai saskaņā ar apņemšanos, kas ir pausta Parlamenta iepriekšējās rezolūcijās, izveidotu pagaidu rakstura neatkarīgo ekspertu grupu, kas darbotos Parlamenta aizbildnībā, konsultētu Parlamentu par LES 2. panta vērtību ievērošanu dažādās dalībvalstīs un praksē apliecinātu šādas ekspertu grupas darbības iespējamību;
 95. nosoda pilnīgu progresa trūkumu LES 7. panta 1. punktā minēto procedūru pašreizējā īstenošanas procesā; mudina Padomi iepazīties ar visām jaunajām norisēm, kas skar tiesiskumu, demokrātiju un pamattiesības; atkārtoti aicina Padomi, īstenojot šo procedūru, ņemt vērā ieteikumus, uzsverot, ka jebkāda turpmāka šādas rīcības aizkavēšana nozīmētu tiesiskuma principa pārkāpumu no pašas Padomes puses; uzstāj uz Parlamenta lomas un kompetences respektēšanas nepieciešamību;
 96. aicina Komisiju iekļaut, stingri uzraudzīt un aizsargāt DTP nosacījumus visos budžeta instrumentos un procesos; pauž nožēlu un atkārtoti uzsver nopietnas bažas par Komisijas lēmumu, kurā ir atzīts, ka Hartā paredzētais horizontālais veicinošais nosacījums ir izpildīts attiecībā uz tiesu iestāžu neatkarību, tādējādi ļaujot Ungārijas iestādēm iesniegt atmaksas pieprasījumus līdz pat 10,2 miljardu EUR apmērā, lai gan, nesen veikusi reformas, Ungārija tik un tā neatbilst Hartā noteiktajam tiesu neatkarības standartam; aicina Komisiju un Padomi arī turpmāk un vajadzības gadījumā nekavējoties piemērot Tiesiskuma nosacījumu regulu un neatcelt attiecībā uz Ungāriju pieņemtos pasākumus, kamēr nav izpildīti visi priekšnoteikumi un sasniegti visi kritēriji; aicina Komisiju stingri pārbaudīt, vai dažādos dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānos ir izpildīti ar tiesiskumu saistītie kritēriji, kas ir uzskatāmi par finansējuma izmaksas priekšnosacījumu tad, kad dalībvalstis iesniedz maksājumu pieprasījumus; aicina Komisiju kā galvenos atbildīgos par šo nosacījumu piemērošanu nozīmēt par tiesiskumu atbildīgos komisārus;
- o
- o o
97. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, dalībvalstu valdībām un Komisijai.